

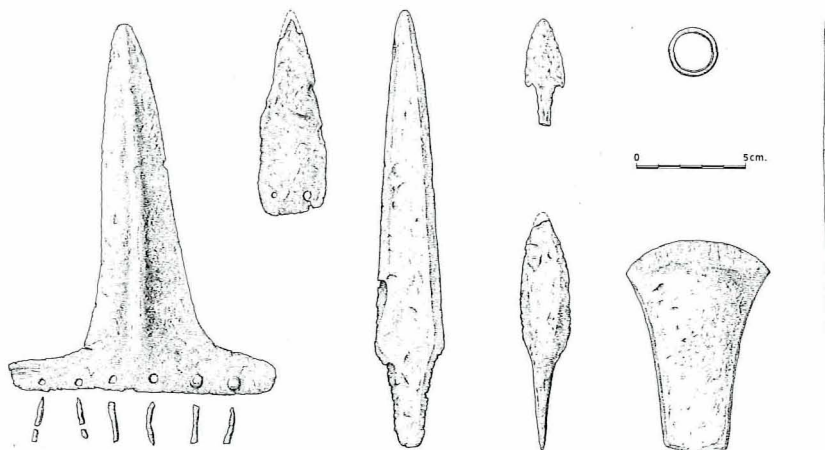
LA METALURGIA EN TIERRAS VALENCIANAS

La aparición de la metalurgia es el resultado de un lento proceso desarrollado durante varios milenios y de manera independiente en diversas partes del mundo, cuyos orígenes se remontan, en el Próximo Oriente, al IV milenio a.C. En la península Ibérica, la primera metalurgia se remonta al 2500 a.C. asociada a la primera fase de la Cultura de Los Millares en el área del sudeste.

Los primeros objetos metálicos en tierras valencianas se documentan en un momento avanzado del Eneolítico, hacia el 2200 a.C., debido a contactos comerciales con focos metalúrgicos próximos. Es a partir de entonces, con la Cultura del Vaso Campaniforme, cuando vemos generalizarse el uso del metal. Acompañando a estos vasos en forma de campana invertida y rica decoración, encontramos puñales de cobre de hoja triangular plana y con lengüeta para empuñadura, punzones de sección cuadrada, puntas de jabalina de forma oval y larga espiga, llamadas también de Palmela, y algunos pequeños adornos como aretes o espirales de cobre y plata.

Testimonios de la actividad metalúrgica en nuestras tierras son los hallazgos de escorias de fundición en yacimientos como la Ereta del Pedregal, de Navarrés; Les Moreres, de Crevillent, y Castillarejo de los Moros, de Andilla; crisoles en Peña la Dueña, de Teresa; moldes de fundición en Mola Alta de Serelles, de Alcoi; y de gran variedad de tipos metálicos como los puñales con remaches para su empuñadura, puntas de flecha, hachas, cinceles, sierras y punzones a los que habría que añadir las alabardas y objetos de adorno de los poblados argáricos en la provincia de Alicante.

La presencia de hornos y áreas de fundición en poblados como la Lloma de Betxí, de Paterna; La Horna, de Asp, y Peña Negra, de Crevillent, atestiguan la pujanza de la metalurgia a partir de la Edad del Bronce.



Diversos objectes metàl·lics: alabarda, punta de fletxa, punta de Palmela, punyal amb reblons, punyal de lengüeta, punxó i destral.

Diferentes objectes metàl·lics: alabarda, punta de flecha, punta de Palmela, puñal de remaches, puñal de lengüeta, punzón y hacha.

LA METAL·LÚRGIA A LES TERRES VALENCIANES



Forn de fundició. Penya Negra, de Crevillent.
Horno de fundición. Penya Negra, de Crevillent.

L'aparició de la metal·lúrgia és el resultat d'un lent procés desenvolupat durant diversos mil·lennis i de manera independent en diverses parts del món, els orígens de la qual es remunten, en el Pròxim Orient, al IV mil·lenni a.C. A la península Ibèrica, la primera metal·lúrgia se situa en el 2500 a.C. associada a la primera fase de la Cultura de Los Millares en l'àrea del sud-est.

Els primers objectes metàl·lics en terres valencianes queden documentats en un moment avançat de l'Eneolític, cap al 2200 a.C., a causa dels contactes comercials amb nuclis metal·lúrgics pròxims. Des d'aleshores, amb la Cultura del Vas Campaniforme, veiem que es generalitza l'ús del metall. Acompanyant aquests vasos en forma de campana invertida i rics en decoració, trobem punyals de coure de fulla triangular plana i amb una llengüeta per a l'emmanegament, punxons de secció quadrada, puntes de javelina de

forma oval i llarga espiga, anomenades també de Palmela, i alguns petits adorns com anelles o espirals de coure o plata.

Testimonis de l'activitat metal·lúrgica a les nostres terres són les troballes d'escòria de fundició en jaciments com l'Ereta del Pedregal, a Navarrés; les Moreres, a Crevillent, i Castillarejo de los Moros, a Andilla; gresols a Peña la Dueña, a Teresa; motles de fundició a la Mola Alta de Serelles, a Alcoi; i una gran varietat de tipus metàl·lics com ara punyals amb reblons per emmanegar-hi, puntes de fletxa, destrals, cisells, serres i punxons als quals caldria afegir les alabardes i els objectes d'adorn dels poblats argàrics de la província d'Alacant.

La presència de forns i àrees de fundició en poblats com la Lloma de Betxí, a Paterna; La Horna, a Aspe, i Penya Negra, a Crevillent, testimonien la puixança de la metal·lúrgia a partir de l'Edat del Bronze.



Motle bivalve per a la fabricació de destrals, metàl·liques. Mola Alta de Serelles, de Alcoi.

Molde bivalvo para la fabricación de hachas metálicas. Mola Alta de Serelles, de Alcoi.